

عیماڊ ئه حمهد

دوو گفتوگوئی روژنامهوانی

سلیمانی - گهره کی سهرچنار - ۱۲۱

کولانی - ۴۴ ، ژ. خانوو - ۱

www.hoshiari.org

govarynovin@yahoo.com

ناوی کتیب: عیماڊ ئه حمهد

دوو گفتوگوئی روژنامهوانی

تایپ: لیزان سامی، نیاز جهلال

چاپی: یه کهم - سالی ۲۰۰۹

نخشه سازو دیزاینی بهرگ: ئهمیره عومهر

چاپخانه: دهزگای چاپ و پهخشی همدی

تیراژ: (۲۰۰۰) دانه

ژماره ی سپاردن: (۱۶۵۴) ی سالی ۲۰۰۹ ی وهزاره تی

روشنبیری

زنجیره: (۲۰۶)

له بلاو کراوه کانی مه کته بی بیروهوشیاری ای. ن. ک

سەرجهمی دەورو کارهکانی کاک عیماد لەم قۆناغەدا
بپویستی بە لیدوان و لەسەر نووسین هەیه، ئیমে لەبەر
بارودۆخی ئیستای خەبات، حەز دەکەین ئەو پرۆژەیه بو
داهاتووی نزیك بمیئیتەوه.

مەکتەبی بیروھۆشیاری

پیشه‌کی

بلاوکردنەوهی ئەم دوو گفتوگۆیە، کە چەند رۆژێک
لەمەوپێش لەگەڵ بەرپێز کاک عیماد ئەحمەد کراون، گرنگی
خۆی هەیه، نەک لەبەر هەڵمەتی هەلبژاردن، بەئکو ناوەرپۆکی
هەردوو گفتوگۆکە تیشک دەخەنە سەر شیوهی پروپاگەندە
هەلبژاردن و ئەو راستیانە بەشی زۆری کۆمەڵانی خەڵک
ئاگاداری نیین و بەرگوێیان نەکەوتوو.

بلاوکردنەوهی ئەم دوو گفتوگۆیە بەشدارییەکی سادە
(م. ب. ه. ی. ن. ک) لەهەڵمەتی گەیانەدنی راستی
بەکۆمەڵانی خەڵک، بەھیوای نەشاردنەوهی راستیە زەق و
زۆپەکان، لەبەن حەملە ی تاریککردنەوه و شیواندنی داتا و
رووداو و پرۆژەکان، کە تەنیا خزمەت بە ناراستی و زیان
گەیانەدنی دەکات!

ئیمە هەردوو گفتوگۆکە بەبێ دەستکاری وەکو خۆی
بلاو دەکەینەوه، هەرچەند دەزانین، لەهەندێ شویندا وشە،
یان رسته پەریوه، یان دەربەرین و دارشتنەکە مەبەستی
بەوردی نەپیکاوه.

لیستی کوردستانی یه کهم و چاکسازی دووم دهبیت

دهبارهی پرۆسهی هه ئبژاردن و نه نجامی هه ئبژاردنهکان و نه و دهنگانهی پیشبینی دهکریت هه ریهک له لیستی کوردستانی و گۆران و چاکسازی به دهستیبهینن، ههروهها نه واده و به ئینانهی حکومت لههتهتی هه ئبژاردندا دهیدات به هاوالتیان، ئاوینه نه م چاوپیکهوتنهی له گه ل جیگری سهروکی حکومت عیماد نه حمهه دا سازکرد.

ئاوینه: له چه ند روژی رابردودا لهههولیر سهردانی بنکهی لیسته به شداربووهکانی هه ئبژاردنت کرد، هۆکهی چیبوو؟

عیماد نه حمهه: من وهك جیگری سهروکی حکومت روژی یهکشه ممه سهردانی بنکهکانی لیستی چاکسازی و خزمهتگوزاری و لیستی گۆران و تورکمان و ههروهها لیستی کوردستانیم لهههولیر کرد، بۆ نه وهی لهنزیکه وه ناگامان لییانبیت. ههروهها بۆ نه وه چووین که پیاان بلین ئیمه وهك حکومت بیلایهنن، پیویسته نه و

* ئهم بابته وهرگهراوه له روژنامهی ئاوینه، ژماره (١٨١)، له روژی ١٤-٧-٢٠٠٩ دا بلاکرارهتهوه.

پرۆسهیه بههیمنی و ئارامی بهرپوهبجیت و مملانییش لهسهه نه وه بیت، که چ لایه نیک دهتوانیت بهرنامهیهکی باش پیشکەش بکات.

ههروهها بۆ نه وه چووین نه گهر داواکارییهکیان هه بیت گوپیان لیگیرین و سهرحه ممان کار بۆ نه وه بکهین له ناوخۆمان یه کتری قبول بکهین و گوئ له یه کتری بگرین، چونکه ئیمه به یه که وه جوانین، بۆ نه وهی سبهینیش له په رله مان پیکه وه یه کتر قبول بکهین و له سهه بهرزه وهندییهکانی گه له که مان هه مووان هاوبهش بین. به کورتی ئیمه ده مانه ویت که شیکی باش بۆ هه ئبژاردن بخولقیینن، به و ئامانجهی ئهم هه ئبژاردنهش سهرکه و تنیکی تر بیت و بیخهینه سهه سهرکه و تنهکانی تری گه له که مان.

ئاوینه: تۆ له و باوه ره دايت دهزگا ئه منییهکان و هیزهکانی ناوخۆ دهتوانن بیلایهنی خویان له پرۆسهی هه ئبژاردندا پاریزن و کۆمهکی لیستی کوردستانی نه کهن؟

عیماد نه حمهه: ئیوه دهزانن کۆمیسینی بالای هه ئبژاردنهکانی عیراق سه ره پرشتی هه ئبژاردنهکان دهکات و کۆمه لیک یاسای داناوه. له سهه ئاستی کوردستان

ۋەزىرى ناوخۇ سەرپەرشىتى بارى ئەمنى دەكات،
لەپارىزگاكانىش لىژنەى ئەمنى دروستكران، پارىزەرەكان
سەرۋىكايەتياڭ دەكەن، پۇلىس ۋە ھىزەكانى ناوخۇ
ئاسايش ھەرىكەك بەپىي بىپارو رىنومايىيەكان
بەكارەكانى خۇيان ھەلدەسن، بەلام ئەوان دەست
لەھەلبىزاردنەكان ۋەرنادەن، ئەوان فەزايەكى ھىمىن ۋە ئارام
بۇ ئەنجامدانى پىرۇسەكە بەقەرار دەكەن بۇ ئەۋەى
ھاۋلاتيان لەھەلومەرچىكى سىروشتىدا روو لەدەنگدان
بكەن.

ئاۋىنە: ئەگەر تەماشايەكى ھەلمەتى ھەلبىزاردن
بكەين، دەبىنەن ھەۋلىرو دەۋك ھەر دەئىيت
ھەلبىزاردنىشى تىدا ناكىرىت، بەپراى تۇ ھۇى ئەمە جىيە،
لەسلىمانى رۇزى ھەشەرە لەۋى كىش ۋە مات؟

عېماد ئەھمەد: لەھەۋلىرو دەۋكىش ھەلمەتى
ھەلبىزاردن ھەيە، بەلام شىۋازەكەى جىاۋازە، ھەرۋەھا
سىروشتى شوپنەكەۋ شىۋەى كىبەركىكە جىاۋازە، چۈنكە
مەلبەندى مەملانىكەكە لەنىۋان لىستى كوردستانى ۋە
گۇرپاندايە، لەناۋ شارى سلىمانىدايە، چۈنكە زۇربەى
بەپىرسانى لىستى گۇران لەۋ شارەدان، ئەۋ ھالەتى

لىكتىزان ۋە لىكجىابوۋنەۋەيە ۋاىكرىدوۋە، كە كىپركىكە
لەسلىمانى توندتر بىت.

ئاۋىنە: ئەمە تاجەند بەندە بەۋەى فەزاي سلىمانى
دىموكراسىيە لەھەۋلىرو زۇر زىاترىش لەدەۋك ۋە
ئىشكرىن بۇ پىروپاگەندەى ھەلبىزاردن لەم دوو شارە
زەحمەتەۋ گرانترە؟

عېمان ئەھمەد: رەنگە ئەمە تەفسىرى ئىۋە بىت،
خۇتان دەزانن ئەۋ رۇژنامە ئەھلىيانە كە دەۋرى
ئۇپۇزسىۋن دەبىنن، زىاتر لەسلىمانى ۋە جوديان ھەيە،
ئەۋ رۇژنامانە دەۋرىان ھەيە لەۋرۋژاندنى مەسەلەكان ۋە
لەتىزكرىنى ناكۆكىيەكان ۋە ھاندانى خەلك، راستە
رۇژنامەكانى ئىۋە دەگاتە ھەردوۋ پارىزگاكەى تر، بەلام
كارىگەرپىيەكەى زىاتر لەسەر سلىمانىيە. ھەۋلىر
پايتەختەۋ خوسىيەتى خۇى ھەيە، دەۋك سىروشتىكى
ترى ھەيە، جۇرى خەلكەكەۋ لاپەنە سىياسىيەكان ۋە
مەملانىكانىشيان جىاۋازە. ئىۋە خۇتان دەتوانن ئەۋ
ھوكمە بدەن ۋە ئەۋ بارە ھەلەسەنگىنن.

ئاۋيئە: دەنگوباسى ئەۋەيە بۇ سازدانى راپرسى
پىپۇرى دەرەۋەتان ھىناۋە، بەپىي ئەۋ راپرسىيانە
ليستى كوردستانى و ليستى گۇران و ليستى چاكسازىي
چەند كورسى دەھيئىن؟

عېماد ئەھمەد: ليستى كوردستانى يەكەم دەبىت
لەھيئانى دەنگەكاندا، پاشان ليستى چاكسازىي و پاشان
ليستى گۇران دىت.

ئاۋيئە: ھەست دەكرىت ھەلمەتى ھەلبۇزاردنى ليستى
كوردستانى لەرووى خەرجىيەۋە پارەيەكى زۇرى
تىچۈۋە، ئەۋ بودجەيەى دانراۋە بۇ ئەۋ ھەلمەتە
چەندە؟

عېماد ئەھمەد: ئىمە ۋەك حكومت ھىچ پارەيەكمان
تەرخان نەكردوۋە بۇ ليستى كوردستانى، ئەۋە
لەبودجەى حيزبىي خۇيان دايانناۋە. من پەيوەندىم بەۋ
مەسەلەيەۋە نييە، ليستى كوردستانى بۇ ئەۋ مەسەلەيە
ليژنەيەكى بالاي ھەيە.

ئاۋيئە: لەھەلمەتى ھەلبۇزاردنى ليستى كوردستانىي
لەھەۋلىرو دھۆك سەربارى ئەۋەى كزە، پۇستەرى ليستى

كوردستانىي و ويئەى د. بەرھەم سالىج زۇر بەكەمى
دەبىئىرىت، كەچى لەسلىمانى ئىۋە بەشىۋەيەكى بىشومار
پروپاگەندە بۇ بارزانى دەكەن و ويئەيتان لەگشت
شۋىئىك ھەلۋاسىۋە، ھۆكەى چىيە؟ ھەست ناكەن ئىۋە
لەپروپاگەندەشدا جياۋازىيەكتان ھەيە؟

عېماد ئەھمەد: ئىمە دوو حيزبى جياۋازىن
جياۋازىيەكانى خۇمان نەشاردۆتەۋە، بەلام رىككەۋتووين
بۇ يەك ليست بۇ پەرلەمان و بۇيەك كاندىد بۇ سەرۆك
كاربەكەين. ھەريەكەشمان بەشىۋازى خۇى كاردەكات.
ئىمە لەسەرەۋە بۇ ئەمە كاردەكەين، رەنگە ھەموو بىكە
حيزبىيەكان وانەبن، بەلام كاركردنمان پىكەۋەۋە ئەۋ
رۆلەى جەنابى مام جەلال دەيگىرپىت
لەپروپاگەندەكردندا بۇ كاك مەسعود بارزانى ۋەك
كاندىدى ليستى كوردستانى بۇ سەرۆكى ھەرىم، دەورىكى
گەلىك گرنكى بىنيۋە لەكارى ھاۋبەش و گورىكى داۋە بە
ھەلمەتەكە لەناۋ لايەنگرانى و پارتى و يەكىتىدا. ئەم
كاركردە بەيەكەۋە زەمىنەيەكى باشى خولقاندوۋە بۇ
ئەۋەى ھەردوۋ حيزبى سەرەكى ئەم قۇناغە ھەستيارەى
گەلەكەمان پىكەۋە تىپەرىنن و ئەم كاروانە بگەيەننە
جىگەيەكى باشتر و پىشكەۋتوتر، وردە وردە

جياوازييه كان روو له كه مېوونه ده كهن و بابته
هاويه شهكان زاتر دېن.

ئاوئنه: له و كاته وهى تۆ بوو تته جيگرى سهرؤكى
حكومت و له و كاته شهوه كه ههلمهتى ههلبژاردن
دهستبييكردوه، دنيايهك بهئىنى ئاوه دانكردنه وه
دروستكردى نه خوشخانه و قوتابخانه... هتد. دراوه
به خه لك، ئايا ئەمه چهنديان تيدەچييت، ئايا دواى
ههلبژاردن پابه نند دېن بهم بهئىنانه وه؟

عيماد ئەحمەد: يه كه م، زه مهن دهر يدە خات چهن
پابه ندين پييه وه، دووم، ئيمه بهئىن و وادهى خه يالمان
نه داوه به خه لك به پيى ئه و بهرنامه يهى دانراوه، به پيى
ئه و بودجه يهى دانراوه ئه و بهرنامه يهى هه يه،
جييه جيى ده كه ين. بۆ نموننه بۆ وشكه سالى ئيمه
بريارمان داوه ئەم كيشه يه چاره سه ربكه ين. كيشه
كاره با ده ميكه كارمان تيداكردوه و به ره و چاره سه ر
ده چييت. بۆ مه سه لهى خزمه تگوزارى نه خوشخانه و
قوتابخانه و ريگاوبان پلانمان هه يه و كارى بۆ ده كه ين،
قيرتاوى ريگه و بانه كانمان كردوه و خه ريكيين، خانوى

چهنديان گه ره كمان تا پۆ كردوه، چ به ئىنيك هه يه
خه يالئيه و جييه جييمان نه كردوه؟

ئاوئنه: خه لك ده ئىن له تا پۆكردى خانوو زه وييه كاندا
حكومت هانى كارى ناياسايى ده دات، خه لكه كه ده ئىن
ده چين خانو به ته جاوز دروستده كه ين و دواى چوارسال
له سه رمان تا پۆ ده كه ن؟

عيماد ئەحمەد: ئەوانهى تا پۆكراون، زۆريان
ميژووييه كى دريژيان هه يه، وهك خانوى شيخان كه
له سالى هه فتاكانى سه دهى رابردوه ماوه ته وه. گه ره كى
ئه لبانى به كره جو كه ئه ويش هى سالى هه فتاكانه. يان
ئه و خانوانهى له سه ر بريارى ٩٨٦ دروستمان كردوه
تا پۆ ئه كه ين... هتد. ههروه ها خه ريكي تا پۆكردى
ناوچهى پيشه سازيى كۆن و سه رقالى چاره سه ركردنى
شوقه كانى قلياسانين، ئەمانه ش هه مووى له قازانجى
خه لكى زه حمه تكييش و هه ژارى ئەم شاره دايه. هاوكات
هه ر ته جاوزيك له مرؤدا كراون و تازهن، روخاندوو مانه،
ئەوانهى تا پۆكراون هه موويان كۆنن.

ئاۋىنە: بەھو پىيەھى تۆ لەكابىنەكانى حكومەتدا ۋەزىر
يان جىڭرى سەرۆك ۋەزىران بوويت، ئايا كابىنەھى نوپى
حكومەت دەبىت چەند ۋەزىر بىت؟

عېماد ئەحمەد: پىموابىت نابىت لە ۲۱ ۋەزىر
تىپەرىكات. ئىمەھى لىستى كوردستانى بەرنامەمان ھەيە
تەقلىسى ۋەزارەت ۋە تەرشىقى حكومەت بگەين، بۇ ئەۋەھى
حكومەتتىكى كاراىر دروستبگەين، ئەمەش بەندە بەھو
ھاۋپەيمانىتپىيەھى دواى ھەلبىزاردن دروستدەكرىت.

ئاۋىنە: ئىۋە لەبەرنامەھى لىستى كوردستانىدا ئاماژە
بۇ پىكەپىنانى لىژنەھى نەزاهە ۋە پەپىرەۋكردنى شەفافیەھى
داراىى دەكەن، ئايا پابەند دەبن پىۋەھى يان ھەر بۇ
پىرۇپاگەندەھى ھەلبىزاردنە؟

ئايا ھەر لەناۋ سەرکردایەھى لىستى كوردستانىدا
كىشەھى بۇ دروست ناكىرىت، چونكە رايەك ھەيە دەلین
ئەگەر شەفافیەت پەپىرەۋ بكرىت، ئەۋا رەنگە يەكەمجار
كەسانىك بگىرتەۋە كە خۇيان بەرپىرسى بالای
حىزبەكانن؟

عېماد ئەحمەد: پىش ھەلمەھى ھەلبىزاردن
لەسەرۆكايەھى ھەرىم، لەدانىشتنى دوو قۆلى باس لەمە
كراۋە قسە لەگەل پەرلەمانىش كراۋە لىژنەھى نەزاهە
دروستبكرىت ۋە ياساكەھى بۇ دەربكرىت، ھەتا باس
لەدىارىكردنى ناۋەكانىش دەكرا، كە تىپاندا بوو پارتى ۋە
يەككىتى نەبوون. پىش دوو سال لەمەۋبەر قسەمان
كردوۋە، بەلام ياساكەھى دەرنەچوۋەھى لەخولى ئايندەدا
دەيكەين.

ئاۋىنە: لەم ھەلمەھى ھەلبىزاردنەدا لەلايەن ھەردوو
حىزبەكەۋە ئەۋ بۇچوۋنە تۇخ بوۋتەۋە كە تۆمەت
دەخاتە پال میدىاي ئەھلى ۋە بە ئۇپۇزسىۋن ۋە بە
مىدىايە ناۋى دەبات كە مەلمانىكان توندتر دەكاتەۋە؟ بۇ
ئەمە ۋەك دىاردەيەكى دىموكراتى تەماشنا ناكەن؟

عېماد ئەحمەد: مەن بەدىاردەيەكى باشى دەزانم ھەتا
ھەلەش بكات، لاش بدات مەن بەدىاردەيەكى تەندروستى
دەزانم ۋە سەرۋەرىيەكە بۇ دەسەلات، بەتايبەھى يەككى ۋە
پارتى. ئەمانن كە خەلكيان فىركردوۋە كە بىنە
ئۇپۇزسىۋن ۋە راي جىاۋاز دروستبگەن ۋە يەكتر قبول

بكهين. زۆر جار بهرامبهر سهركردايهتى حيزبو يهكيتى
ناههقى كراوه، بهسنگ فراوانيهوه قبوتمان كردوووه.
ههروهها ئيوه چۆن گلهيتان لهئهداى حكومهتو
يهكيتى و پارتى ههيه، ئيمهش گلهييمان لهئهداى ئيوه
ههيه. بهلام ئيمه ئيوه رهنهتاكهينهوه، پيمانهخوشه
دهورتان ههيه، هيوادارين كارى هههوانيش لهخزمهتى
ئهزمونى ديموكراتى كوردستاندا بپت.

□

جياواز لەھوكمەت دەرگرايىت و دەئيت: لەھوكومەت يەك كارمەند لەسەر بىروباوەرى جياواز، لەسەر لىستى گۆرپان دەرگرايىت لەتۆ زياتر دىفاعى لىدەكەم، بەلام لەپۆستىك كە پۆستى من و يەكئيتى بىت و لەشويئىك بىت و ئيش بۆ ھوكومەت نەكات لەو پۆستە لايدەبەم كاتىك وەزارەتى تەشكىل دەكرىت ھەر كەسەك خەلكى خۆى لەو وەزارەتە دادەنەيت، ئەگەر يەكئيتى نەبىت من لەو پۆستە دانانرەم.

رۆژنامە: دواى ئەوھى بويت بەجىگرى سەرۆكى

ھوكومەت لەسەر چ پلاننىك ئىشت كردوو؟

- بەيى ئەو پلانەى كە پىشتر ھەمان بوو، ھوكومەت لەكابينەى پىنجەمدا بەرنامە و پلانى خۆى ھەبوو، لەجوارچىوھى وەزارەتەكەى خۆم (ئاوھانكردنەوھ) كارم كردوو، كە ھاتمە ئەم پۆستە لەگەل كاك نىچىرفان چى ھەبوو وەك پىويست جىبەجىمانكردوو، ھەولمداوھ ئەگەر چاكسازىيەك بكرىت جىبەجىي بكن، دژايەتى گەندەلى بكن، خەلكى شياو لەشويئى شياو دانىين، ئەو پرۆژانەى كە پىويستى بە ھاوكارى بوو ھاوكارى بكن، ھەندىك پرۆژەى خزمەتگوزارى كە ئىستا لەئارادايە جىبەجىي بكن. ھەولبەدىن رۆتىن كەمبەكەينەوھ، ئەمانە ھەمووى ھەولدانن، لەم ماوھ كورتەدا ناتوانىت

ئۆپوزىيۇن سوودو زىيانىشى ھەيە ، سوودى ئەوھىە كە ھەموومان كەوتوينەتە خۆمان ئىشى باش بكن*

عىماد ئەھمەد، جىگرى سەرۆك وەزىرانى ھەرىمى كوردستان خۆى بە مىراتگرى جىگرى پىشوو دەزانىت و لەو برۆايەدايە، ھوكومەت بەردەوام پىويستى بە گۆرپانكارى و چاكسازىي ھەيە. جىگرى سەرۆكى ھوكومەت لەچاوپىكەوتنىكى رۆژنامەدا تىشكەخاتە سەر ئەو گەرموگورپىيەى لەبانگەشەى ھەلبىزاردن لەسلىمانى ھەيە و دەئيت: ئەوھى لەسلىمانى ھەيە، زياتر لەناو يەكئيتىدا روويداوھ و قورسايى يەكئيتىش زياتر لەسلىمانىيە، ئەم رەوتەش كە دروستبووھ زياتر لەجوارچىوھى ئەم ناوچەيەدايە، بۆ ئەوھش لىستى گۆرپان دەستپىشخەرە نەك ئىمە. ھەرۆك ئەوھ رەتدەكاتەوھ كە خەلك لەسەر بىروپراى

* وەر گېراره لە رۆژنامەى رۆژنامە ، ژمارە (۵۱۳) ، رۆژى ۱۶-۷-۲۰۰۹
بلاوكرارهتەوھ.

بلىت كودەتايەك لەسىستىمى ئىدارىيدا دەكەم، زياتر مەيدانى بووين و سەردانى خەلگمان كىردوو و گويمان لەخەلك گرتوو، لەگەل چىن و تويزەكاندا دانىشتوووين و بۇ گلەيى و گازندەكانيان چىمان پىكرابىت لەداواكارىەكانيان جىبەجىمانكردوو، ئەوئەشى پىويستى كرديت بە برىارىكى بە كۆمەل داومانە و لەگەل كاك نيچىرفانىش تىگەيشتنىكى باش ھەيە لەنيوانماندا.

رۇژنامە: ئىوارە رۇژى ۲/۲۵ كە مەكتەبى سىياسى يەكىتى كرديانیتە جىگرى سەرۆكى حكومت، لە چاوپىگەوتنىكى رۇژنامەدا وتت تانىستا ھىچ پلانىكى كاركرنم نىيە، بە دىارىكارويى پلانى خۆت بۇ ئەم ماومە چى بوو؟

– زياتر بە پىر داواكارى خەلگەو چووم، زياتر خەلك و گەرەكەكە ھەزارەكانم بەسەركردۆتەو، بەشەخسى خۆم ويستوو مە كىشەى ئەوانە چارەسەر بكەين.

رۇژنامە: ھىچ كىشەيەكتان چارەسەركردوو؟
– بەلى.

رۇژنامە: ۋەك چى؟

– ۋەك كىشەى وشكەسالى كە ئىستا ھەيە.

رۇژنامە: چۆن چارەسەرتانكردوو؟

– ميزانىيەمان بۇ داناو و قايمقام و بەرپوئەبەرى ناحىە و شارەوانىمان راسپاردوو و بە مليۇنان دىنار خەرجكراو بۇ ئەوئەى تەنكەر بكرديت و بەكرى بگىريت و بىرى ئىرتىوازي لىبديت.

رۇژنامە: ئەمە پلانى شەخسى خۆت بوو يان ھى حكومت؟

– نا، پلانى حكومت بوو، من بەشىكم لەحكومت، چونكە ناتوانيت ۋەك تاك پلان دانىت، دەبىت لەچارچىوئەى حكومتدا داراييم مسۆگەر بكەم، بۇ پلانى من دەبىت كاك نيچىر رازى بىت و ئەو وەزارتەى كە ئىشەكەى بۇ دەكەم موافقەت بكات، كارمەندەكانى ئىشوکارەكانى بكەن، بەلام من ۋەكو شەخسى خۆم كارمكردوو بۇ ئەوئەى پرۆژەكان زىندوو بكەينەو و

خېرا جېبە جېيان بکەين، مەيدانييەن شوينەکان بە چاوى خۇمان بېينين و گرافتەکان بزاني، دەستبەجى چارەسەرى بکەين، کاديرەکانمان فيربکەين که برپار لەبەرژەوهندىي گشتى بدەن.

ئيمە گرافتیکمان هەيه که سەرچاوى برپار يان زۆرو بۆرە يان دەترسیت برپار بدات، زیاتر وەك مەبدەئى خۇم لەسەر ئەو بەرنامەيه رۆيشتووین، که پيشتر هەبوو، بەلام خيراترو کاراترو مەيدانیت.

رۇژنامە: هەر ئەو ئیوارەيه بوويتە جيگري سەرۇكى حكومت وتت يەككەك لەكارەکانى من دانانى كەسى شياو لەشويى شياو، ئەوانەش که لەشويى شياو نين لايان دەبەين، ئىستاش هەمان قسەت دووبارە کردوو، دواى پينچ مانگ لەدەستبەكاربوونت، چیت لەو قسانە جېبەجېکردوو؟

- خەلكى زۆرمان لاداوه....

رۇژنامە: ئەوانە هيچيان كەسى شياو نەبوون؟

- ناتوانم حالەتەکان روون بکەمەوه، ئيمە ئەوهمان بە بەرژەوهندى زانيوه، ئالوگۆرمان لەشويىنەکان کردوو،

خۇم ئەووم بە باش زانيوه، هەندىك ئالوگۆر لەهەندىك دامەزراویدا بکەين، هەندىك دەموچا و بگۆرين. ناشتوانم بەو پينچ مانگە بزائم چاکمکردووہ يان خراپ.

رۇژنامە: كەواتە ئەو ئالوگۆرکردنە لەسەر بنچينەي قەناعەتى تۆبووه، نەك ليكۆلينيەوه و دىراسەکردن؟

- نا.... پيشتر هەبووه، دىراسەكراوه، ئىستا دەرکەوتووہ که لەهەندىك شوين خەلكىك هەبيت دەستکاری بکەين، نزيكەي ۲۰.۳۰ پۆست گۆردراوه.

رۇژنامە: كەواتە بە بروای ئيوه ئەو كەسانە خەلكى شياو نەبوون لە شوينەکانياندا؟

- هەندىكيان ماوهيهكى زۆر بوو لەو شوينانە مابوونەوه.

رۇژنامە: واتە پير بووبوون؟

- پيرنەبوون، بەلام دەتوانين لەشويى ديكە بەكاريانبهيئين. لەوانەيه هەندىكيان سەرکەوتوو نەبووبن لەبوارەكەياندا، لەوانەشه هەندىكيان

لەشویئییکی دیکە رۆئییکی زیاتریان بینیییت،
هەندیکیشیان لێپرسینەوهیان لەگەڵدا کراوە.

رۆژنامه: ئەو گۆرانکاریانە پێویستن، بەلام چاودێران
لەو برۆیەدان گۆرینی سیستم پێویستە نەك
دەموچاوەکان ئەو بۆ ئەووە چیتان کردوووە؟

- ئەو مەبەدئە راستە، دەبیت گۆران (نەك گۆرانەكەى
ئێو، گۆرانى ئێمە) لەسیستمەكەدا بكریت، دەبیت
هەندیك یاسا هەموار بكریت، هەندیك لەنیزامى
وەزارەتەكان دەستکاری بكریت، دەبیت هەندیك رێنمایى
دەستکاری بكەین، هەندیك تەشكیلهى وەزارەتەكان
لەگەڵ ئەنجومەنى وەزیران دەستکاری بكەین، دەبیت
حكومەت بچووك بكەینەوهو تەرشىقى بكەین.

بەشێكى دیکەى عەقلىیەتەكان بگۆرین، ئەو سیستم و
رۆتینەى كە جارەن هەبوو دەبیت ئێمە گۆرانكارى تیدا
بكەین، ئێمە لەرێگەى رێكخراوى پى دەبلیوسى ئەمرىكى
كە لەگەڵیان دانیشتووین و داتای خۆیان لایەو بەشى
یەكەمیان تەواوکردوووە بەشى دووهمیش بەرنامەیهك
دادەنێین بۆ گۆرینی ئەم سیستمەى لەكوردستان هەیهو
قۆناغى سێهەم دەپخەینە بواری جێبەجێکردنەوه.

قۆناغى یەك، كۆكردنەوهى زانیارییه، قۆناغى دووهم
دانانى بەرنامەیه، نەخشەى رێگا، قۆناغى سێهەم
جێبەجێکردنەكەیهتى.

رۆژنامه: واتە كوردستان پێویستى بەگۆرانە؟

- ئێمە ناوى دەنێین گەشەکردن و چاكسازى، ئەوهى
ئێو لای خۆتانەوه كوردوتانە شتىكى راستە، ئێمە
دەبیت لەپەرلەماندا بەیهكەوه دانیشین و یاساكان
دەستکاری بكەین، شان بەشانى ئەوه خەلكى شیاویش
پێویستە.

رۆژنامه: دەكریت ئەو چاكسازییانە بكرین، لەكاتێكدا

زۆربەى یاساكان لەلایەن یەكێتى و پارتییەوه دانراون؟
- زۆربەى یاساكان هى سەردەمى حكومەتەكانى
دیکەى عێراقن، ئەو یاسایانەى ئێمە ئىشى پێدەكەین
یاسای عێراقە.

رۆژنامه: واتا پێویستیان بە گۆرین نییه؟

- هەندیکیان پێویستیان بە گۆرانەو پەرلەمان
كردوونى، بەلام زۆریان ماوه ئەوانەى ئێمە دەبیت

ھەمواریان بکەین، ھەمووی لەحکومەتی عێراقەو ھەبۆمان ماوەتەو، ناکرێت ئێمە لەسفرەو دەستپێکەینەو. ئەگەر بلییت بە ئارەزووی خۆم شتەکە دەگۆرم بەس بەدەم خۆشە. ئەگەر بیخەیتە بواری جیبەجیکردنەو زۆری دەوێت، ھیوادارین بیگۆرین ئێمە پیمان خۆشە لەکابینە شەشەم خەلکی زۆر بێن و بەشداری لەحکومەت و پەرلەماندا بکەن، بئەو دەیهوێت بیخاتە بواری پراکتیکەو ھەو بیگورێت.

رۆژنامە: باسی گۆرانکاریت کرد لەکابینە حکومەت چی وایکرد بکەوێتە ئەم چەند مانگە تەمەنی حکومەتەو؟

- پێشتریش کردوومانە.

رۆژنامە: بەلام بەم چرشییە ئیستا نا...

— من لەناو وەزارتەکە خۆم (وەزارەتی ئاوەدانکردنەو) زۆربە بەرپرسەکانم گۆریو، شیوازی ئیشکردنی ناو وەزارتەکەم گۆریو بەلام کە ھاتوومەتە ئەم پۆستە ئیشم لەسەر کردووە بۆ نموونە یەکیک لەوانە راپۆرتەکانی دیوانی چاودێرییە لێزنەیکەم بۆ

پیکھیناوە ۷۳٪ راپۆرتەکانم جیبەجیکردووە، لەم رۆژانەدا دیوانی چاودێری دەستخۆشی لەئێمە کردووە، دەستخۆشی لەکاک فاروق جەمیل کردووە کە سەرۆکی ئەو لێزنەیکە ئێمە لەسەرۆکی ۱ ملیار دینارەو ھیناومانەتەو خەزینە حکومەت، زۆر خەلکمان محاسبەکردووەو زۆر دۆسیەمان داخستووە.

رۆژنامە: پێشتر بۆ نەکراوە؟

- لەو برادەرە پێش من بپرسە بۆ نەیکردووە. ھەر کەسیک شیوازی خۆی ھەیە.

رۆژنامە: کەواتە پێشتر حکومەتیکی چالاکتان نەبوو لە لێپرسینەو؟

- ئێمە دەلیین میراتگری ئەو حکومەتەین، باشبوو شەریکین، خراب بوو شەریکین.

رۆژنامە: پێشتر باست لەچوونە ناو خەلک کرد، بەلام پیتان دەوتریت ئەمە بۆ خالیکردنەو تۆرەیی خەلکە،

بۇيە جۇرئىك لەبىسىقەيى بە بەلئىنەكانت دروستبوو
بۇچى؟

– ئەوھى ئىمە كىرەومانە مەيدانىيەن جىبەجىمان
كىرەو، بۇ نەمۇنە يەككىك لەو حالەتەنە كەوتەومانە ئەو
خانوانە تاپۇ دەكەين، كىرەومانە ئىستا لىژنەمان
دروستكىرەو شەوانە ئىش دەكەن.

رۇژنامە: بەلام ئەمە ھەلمەتى ھەلئىزاردن نىيە؟

– نا، ئەگەر دواى ئەو نەبوو گلەيى بکەن، خەلك
جاران قىرتاوى جادەكانى بەشەو بىنيو، ئەگەر دواى
ئەو نەكرا، گلەيى بکەن. ئىمە ئىستا مەسەلەي
كارەبامان چارەسەر كىرەو پىشتر ئىشمان بۇ كىرەو،
كىشەي وشكەسالىي چارەسەرى دەكەين. شتەكان بۇ گشت
خەلكە، نەھاتووین بزانین كى يەككىتى و پارتىيە، ئەمە
لەبەرژەوئەندى گشتى نىيە؟

رۇژنامە: ئەي بۇ راكېشانى ھەست و سۆزى دەنگدەر
نىيە؟

– ئەي ئەمە ھەرامە، يەئەنى خەلك ولات و
ھكومەتەكەي خۇش بویت يان رقى لىي بىت.

رۇژنامە: بەلام بە پلان يان بى پلان؟

– كىشەيەك ھەبوو بە پلان چارەسەرمان كىرەو.
ئىو پىتان خۇشە نىيە ھكومەت ئىشى باش بكات. بۇ
دەيخەنە قالبى گومانەو؟

رۇژنامە: بىگومان پىمان خۇشە، بەلام ئەمە گومانى
خەلكە، ھى ئىمە نىيە؟

– نەوئەللا ھى خەلك نىيە، گومانى ئىوئەيە، تۇ ئەگەر
دەكەس بىنىت، من ھەزار كەس دەبىنم، تۇ ئەگەر
لەشويئىك دانىشتوویت، من زياتر لەخەلكەو نىكەم،
خەلك بەرژەوئەندى خۇي دەویت، تۇ دەبىت بزانیت
چۇن بەرژەوئەندىيەكەي دىنىتە دى، تۇ لەدیدیكى
سىياسىيەو تەھلىلى ئەمە دەكەيت، ئەو تۇیت.

رۇژنامە: ئىمە ۋەك رۇژنامە نووس قسەدەكەين، بەلام
پىمان وايە رۇژنامە نووس زياتر لەناوخەلگدايە و نزيكە
لەخەلگەو ۋەك لەبەرپرسان.....

– تۇ رۇژنامە نووسىكى سەربەخۇنىت، بۇ رەوتىك
ئىش دەكەيت.

رۇژنامە: لەو برۋايەدايت، رۇژنامە نووسى سەربەخۇ
كىيە؟
– بۇ نمونە ئاۋىنە و ھاۋلاتى و لقين سەربەخۇن.

رۇژنامە: كەواتە تۇ ئەو گومانانە دەرەۋىنىتەو ۋەكە
دەئىن سەربەخۇ نىن؟
– من ناليم بەرەھايى سەربەخۇن، بەلام بە بەراورد
لەگەل ئىۋەدا، ئەوان لەئىۋە سەربەخۇ ترن.

رۇژنامە: ئەو ۋە بۇچوونى بەرىزتانه، ئىۋە لەلايەن
ھەردو ۋەزىبە دەسەلاتدارەكە و حكومەتەو لەماۋەى
دو مانگدا بەئىنى پىنج ترليۇن دىنارتان داو، ئەمە بە
پلانە و ۋەزەرتى پلاننانان ئاگاداريىتە؟

– من ئەوانە نازانم، لەو رۇژدو ۋەكە ھاۋوم
بەئىنمداۋە كارمكردوۋە، ئەو بەئىنانەى كە داومن،
مىزانىيەى ھەيە، يان جىبەجىكراون يان جىبەجىيان
دەكەين. ھەندىكى بە ھەماھەنگى نىۋان ۋەزەرتى
پلاننانان و ۋەزەرتى ئابوورى، ھەندىكى ھەماھەنگى
نىۋان من و ۋەزەرتى دارايى، ھەندىكىيان من و
ۋەزەرتەكان.

رۇژنامە: كەواتە ئىۋە بەئىنى دروستدەدەن، كە ئەو
پروژانە لەداھاۋودا جىبەجىبەكەن؟

– ئەۋەى كە برپارمانداۋە، ئەگەر نەكرا، گلەيى بكەن،
ئىمە نەمان وتوۋە، ئىستا مانگى دەستكرد بەرەو ئاسمان
ھەلدەدەين، وتوومانە جادەكان قىرتاۋ دەكەين، ئىستا
خەرىكىن و وتومانە كارەبا چاك دەكەين، ئەۋە ئەمپرو
ھاتە بوارى جىبەجىكردن و پروژەى ۲۵۰ و ۷۵۰
مىگاۋاتىمان كرددەو.

رۇژنامە: ئەمانە بەئىنى پىشترن، مەبەستم لەو
بەئىنانەيە كە ئىستا دەيدەن؟

- وەك چى؟ بۇ نموونە وتوومانە تاپۇ دەكەين ئەوۋە دەستمانپىكردوۋە، وتوومانە خەلك تەعیندەكەين، بەپپى مىلاكات خەلكانمان تەعینكردوۋە، وتومانە كەرەسەتەى نەخۇشخانەكان دابىندەكەين، دابىنمانكردوۋە، چى ماۋە وتومانە ئەمسال ۲۰۰ مىيۇن دۇلارمان داناوۋە بۇ گەرميان، ئەوۋە دەستمانپىكردوۋە.

رۇژنامە: ئەى شكىستى پرۇژەكان؟

- ھەيە راستە، پرۇژە ھەيە شكىستىھىناۋە، وا ئىستا سەرگەرمى چارەسەرکردىن، بۇ نموونە نەخۇشخانەى ۴۰۰ قەرەۋىلەيپەكە، خۇ ئىنكارى ناكەين، بۇ نموونە ھەندىك پرۇژەى دىكە ھەن كراون، بۇ نموونە تونىلى پىشپەرو لە ئەزمپ.

رۇژنامە: لەماۋەى ۱۷ سالى حوكمرانى حكومەتى ھەرىمدا، تا ئىستا گلەيى لەكەمىي پرۇژەكان دەكرىن، حكومەتىش باسى كۆمەلك دەستكەوت دەكات، بۇ نموونە كارەبا، كەچى كەرتى تايبەت جىبەجىي كرددوۋە ھاۋلاتىيان پارەى كارەبا دەدەن.

- بۇچى ھىنانى كەرتى تايبەت ھىزە يان لاۋازىيە؟ چۇن توانىومانە كەرتى تايبەت رازى بكەين بىتە كوردستان و بە مىلارەھا دۇلار خەرج بكات، بۇ ئەوۋەى شەرىك بىت لە ئىدارەكەمان، دۋبەى وا پىشكەوتوۋە، لە ۋلاتان وايە، ھەقوايە دەستخۇشى لە حكومەت بكرىت، كە زەمىنەيەكى واى دروستكردوۋە كەرتى تايبەتى ھىناۋەو خستويەتە گەر.

رۇژنامە: ئەمە جىي دەستخۇشىيە، بەلام زەوى و سوتەمەنى و شتى دىكەى بۇ دابىندەكات، بۇ حكومەت نەيكردوۋە، لەكاتىكدا سالانە بودجەيەكى زۇر لەۋەزارەتەكان دەگەرپتەۋە؟
- نا وانىيە، ئىمە تا ئىستا عەجزمان لە مىزانىيە ھەيە، تا ئىستا ھىچ سالىك نىيە مىزانىيەكە خەرج نەكرابىت.

رۇژنامە: بەلام نرخ زياد دەكات، بۇچى؟
- بۇ ھەر وەحدەيەك كارەبا، حكومەت بە ۱۳۰ دىنار دەيكرپت، ئىمە ۱۸ دىنار لەخەلك وەردەگرىن، ئىمە لىژنەمان دروستكردوۋە لەۋەزارەتەكانى كارەبا، ئابوورى، كشتوكال، گشتوگوزار، پىشەسازى و ژوورى بازركانى، كە

بىن دانىشىن. ئىمە چەند خەرجدەكەين و چەند پارە دەدەين بە و بەرھىنان و چەند كارمەندمان ھەيە، وەحدەيەك چەند دەكەويت و چەند پارە لە ھاوولاتيان وەردەگرين، ئىمە ئامادەين نيوى ھەلگرين، وەك حكومەت دەعمى بكەين، بەلام ئىمە لەو زياتر دەكەين، جا تۆ تەسەور دەكەيت غەدر لە ھاوولاتيان دەكەين پارە وەرگتنى كارەبا بۇ ئەويە دەستىپۆەبگيرىت و رىنوۋىنى بكەين. ئىستا لەبەر ئەوي قىمەتەكەي كەمە، حساب بۇ وەحدەكان ناكەين، لەبەرنامەماندايە كارەبا بكەينە كارت، لەوانەيە لەكابينەي شەشدا جىبەجىبىكرىت.

رۇژنامە: بەپى راپورتى دەستەي و بەرھىنان، زياتر لە ۷ مىليار دۇلار لە ھەولير خراوتە گەر، بەلام لەدھۆك تەنيا ۱۰ مىليۇن دۇلار و لەسلىمانىش يەك مىليار و ۵۵۰ مىليۇن دۇلارە، بۇچى سلىمانى وا دواكەوتوو و كەمتر گرنكى پيدراو؟

- ھىچ پەيوەندى بە حكومەتى پارتى و يەكيتىيەو وەبەرھىن لەشويئىك پارەكەي دەخاتە گەر، كە قازانجى لىبكات، دەپىت زەمىنەي بۇ خۇش بكەيت، و بەرھىنان لەسلىمانىش ھەيە.

رۇژنامە: بەلام بەراورد بە ھەولير، ھەولير شەش ئەوئەندەيە، بۇچى وا كەمە؟

- ھەولير پايەتەختە، لەوانەيە درىژكراوئى سالانى دىكە بوپىت، كە لەئىدارەي ھەولير كراو، لەوانەيە ئىدارەي سلىمانى بارودۇخى واى نەبوپىت، ئەم مەلانىيەي كە ئىستا دەكرىت، و بەرھىن ھاننادات ليرە و بەرھىنان بكات، ئەمە دەپىتە مايەي غەدرکردن لەشارى سلىمانى، لەوانەيە ئىستا درك بەو نەكرىت، ئەو مەلانى توندەي لەسەر جادەكان ھەيە، وادەكات و بەرھىنەر نەيەتە سلىمانى، دەئىت ئەگەر حالەتى شارەكە واپىت، بۇ نەچم لەھەولير و دھۆك بىكەم كە ئارامىي زياترى تىدايە؟

رۇژنامە: كەواتە بۇچى ھەموو قاعىدەو قەواعىدى يەكيتى لەسلىمانى دابەزيون و ھەلمەتەكەيان گەياندوووتە ئىستا، لەكاتىكدا لەھەولير و دھۆك وەك خۇت وتت ھەستدەكەين ئارامىي زياتر ھەيە؟
- ئەو ھەستى گۇرانە.

رۇژنامە: بۇ حكومەت ئەو ئارامىيە ناپارېزىت؟

- ئىمە ئارامىمان پاراستوو، ئىمە پېش ئەوۋى كە
لىستى گۇرۇن بېتە پروسەكەو، ھەلبۇزاردى دىكە
ھەبوو، بۇ ئەو نەبوو، ئەمە بەلگەى چىيە، ئەگەر
ئىمەين وەك يەكېتى بۇ لەسالەكانى دىكە نەبوو؟

رۇژنامە: ئەو بەلگەى ئەو نىيە كە ئۇپۇزسىۋنىكى

كارا پەيدا بوو و دەيەوېت بېتە پېشەو و كەمتر
قبولدەكرېت؟

- چوار حىزبەكەش ئۇپۇزسىۋن، لىستەكانى دىكەش
ئۇپۇزسىۋن، بۇ لىستى گۇرۇن وان و خەلگانى دىكە وا
نېن؟

رۇژنامە: بەلام چۇن ئۇپۇزسىۋنىك؟

- خۇ لە لىستى گۇرۇن وجودى زياتر ھەبوو، كورسى
زياترى ھەبوو، ئەو وەك ھەقىكى سروشتى ھەموومان
بۇمان ھەيە بەشداربېن لەبېيارد، بەلام بەشىۋە
ئسولئىيەكەى، نەك بەشىۋەى رەتكردنەوۋى تەواو، ئەوۋى
لەسلىمانى ھەيە، زياتر لەناو يەكېتىدا رويداو، قورسايى
يەكېتىش زياتر لەسلىمانىيە، ئەم رەوتەش كە
دروستبوو، زياتر لەچارچىۋەى ئەم ناوچەيەدايە، بۇ

ئەوۋەش لىستى گۇرۇن دەستپېشخەرە نەك ئىمە. من وەك
حكومەت جارېك تەحدىدى رۇژەكەى نەكرابوو، ئىۋە
وتتان كارمەند دەردەكرېت، بەلام تەحەدا دەكەم ھىچ
كارمەندىك دەركرابېت.

رۇژنامە: كەواتە بۇ ئەوۋى كە خەلك لەسەر بىروراي

جىاواز دەكراو، تۆمەتە؟

- لە حكومەت يەك كارمەند لەسەر بىروباوەر لەسەر
لىستى گۇرۇن دەركرابېت لەتۇ زياتر دىفاعى لىدەكەم،
بەلام لەپۇستىك پۇستى من و يەكېتى بېت و لەشۋىنىك
بېت بۇ حكومەت ئىش نەكات لەو پۇستە لايدەبەم.
كاتىك وەزارەت تەشكىل دەكرېت، ھەركەسىك خەلك
خۇى لەو وەزارەتە دادەنېت، ئەگەر يەكېتى نەبېت من
لەو پۇستە دانانرېم.

رۇژنامە: قسەت راستە، ھىچ بەلگەيەكى نووسراو

نىيە، كەواتە زۇر بە لىزانانە خەلكتان دەركردوو؟

- ھىچ بەلگەيەك نىيە بۇ خەلك دەركردن. خۇم بە
شەخسى بزائەم شتى وا ھەيە، قەت قبولى ناكەم.

رۇژنامە: باجچىنە سەر مەسەلەيەكى دىكە، ماويەك لەمەوبەر حكومت وتى ۲۵ ھەزار كەس دادەمەزىن، لەپارىزگاي سلىمانىش دەستكرا بە ناونوسىن، نزيكەى ۲ ھەزار كەس ئەوانە دادەمەزىن؟

- نا، بە پارىزگارېشم وتوو، دامەزاندن بە ئسولە، دامەزاندن ئەودىيە ھەر وەزارەتېك خەلك دەچىت بۆى، مىلاكەكەى بۆ دانراوہ و ئەنجومەنى وەزيران موافەقەتى لەسەر دەكات و پيىدەوترىت معامەلە بكات. لەفەرمانگەكەى خۆى دادەمەزىت.

ئەودى ئىستا كراوہ و ئىستىمارەيەكيان بە ۵۰۰ دىنار بلاوكردۆتەوہ، پرى بكاتەوہ و دادەمەزىت، شتى وا نىيە.

رۇژنامە: بە بۆچونى تۆ بۆچى ئەمە كراوہ؟

- لەگەل كاك دانا قسەمكردوہ و چارەسەرمكردوہ، وتم واناكرىت، خۆ ھەر ئەمجارە دامەزاندن نەبووہ، ھەموو سالىك خەلكمان دامەزاندوہ، بەلام لەرىگەى وەزارەتەكەوہ.

رۇژنامە: كەواتە پارىزگا دەسلەتى ئەودى نىيە كە خەلك دابمەزىننىت؟

- دەبىت لەچوارچىوہى پلانېكدا بىت، مىلاكى وەزارەتەكان نادرىتە پارىزگا، لەھەولېر ئەمە بووہ، لەدھۆك بووہ، بەلام پارىزگار دەسلەتى ھەيە بەپيى مىلاكى پارىزگاگەى.

رۇژنامە: ئىستا كۆمەلېك خەلك بە تەنسىب

نېردراونەتە فەرمانگەكان، ئەوانە چى لېدەكەن؟

- وتوومانە موباشەرەيان پى مەكەن. ئەگەر تازەبووبن، موباشەرەيان پى ناكەن. وەزارەتى دارايى رېنمايى دەرگرووہ بۆ ھەموو وەزارەتەكان و فەرمانگەكانى سلىمانى، پييان وتراوہ ئەگەر ئەنجومەنى وەزيران موافەقەتى لەسەر نەكردبوو، لەوہزارەتى دارايى پارەكەى بۆ دانانرىت و دانامەزىت.

رۇژنامە: باسى ئەوہت كرد، بۆ لەسلىمانى وايە بۆ

لەھەولېر وا نىيە، ئەمە ئەوہ ناگەيەنىت كە سلىمانى پېشتر پشنگوى خراوہ و ەك ھەلمەتى ھەلېژاردن بۆ ناشتكردنەوہى خەلكەكە، بەتايبەت يەكىتتيەكان بۆ نموونە زياتر لە ۱۰۰۰ خويىندكارى زانكۆ ھەريەكەيان ۱۰۰ ھەزار دىنارتان پيىداون؟

— يەكەمىنچى ۱۰۰۰ بوون و دوایی وتیان زیاترن،
۲۵۰ مان زیادکرد، وتیان كۆمەللىك خویندىكارى ھەزار
ھەن، بۇ كاتى تاقىردنەۋەكان ئەۋەمان خەرج كرد.

رۇژنامە: ئەى لەھەۋلىرو دھۆك ھەزار نىيە؟

— لەسلىمانى ھاتن و پېشنىازيان كرد بۇ خويان
ئەمەشمان لەسەر بودجەى حكومت كردوو.

رۇژنامە: ئەى ئەۋانى دىكە خویندىكار نىن؟

— ئەۋانەى ھاتونەتە لای من، ھەندىك شت ھەيە
لەدھۆك دەكرىت و لەسلىمانى ناكرىت

رۇژنامە: ئەمە دلئەۋایی خەلگى سلىمانى نىيە؟

— دەكرىت لەمە زياتر بكرىت بۇ سلىمانى. ئەۋەى
لەتواناماندا بوۋە درىغيمان نەكردوو، بەلام باردۆخى
سلىمانى مەملانىكانى ۋاى لىكردوو جەر ھەيە
دوابعەۋىت شەرى ناوخۇ كارىگەرىى خۇى جىھىشتوو،
نەبونى مىزانىيە كارىگەرىى خۇى ھەيە زۇرى
سەرچاۋەى بېياردان، سەردەمانىك لەسلىمانى تا بېياريك
دەردەچوو، دەبوو ۳ — ۴ لايەن موافقەتەى لەسەر
بكردايە، لەھەۋلىر يەك بېياردەر ھەيە.

رۇژنامە: ئىستا ئەۋە نەماۋە؟

— ئىنشائەللا نامىتت، ئەگەر بەرچاومان رونترىتت و
يەك بېياردەرمان ھەبىتت، باشترە لەۋەى تەرەدوت
ھەبىتت و سەرچاۋەكانى بېيار تىكبدرىتت؟

رۇژنامە: ئەم گرفتە لەناۋ يەكىتىدا بوۋە يان لەناۋ
حكومەتدا؟

— ئىدارەى يەكىتى كى بوۋە، ئەۋانەى قىادەى يەكىتى
بوون، لەحكومەتىشدا بوون بۇ ئەۋانەى جىابونەتەۋە
شەرىك نەبوون لەبېيار يان خاۋەن بېيارى راستەقىنە
نەبوون، ئەۋانە لەكوى بوون كە كابىنەكان پىكھىنراون؟

رۇژنامە: كەۋاتە كىشەكانى ناۋ حىزب كارىگەرىى
لەسەر پرۇژەكانى حكومەت ھەبوۋە زىانى بە خەلك
گەياندوو؟

— بەلى

رۇژنامە: وەك جىڭرى سەرۆكى حكومەت سەردانى بىنكەكانت كىردىبوو لەھەولپىر، لەچاوپىكەوتنى ئاوينەدا وتوتتە بۇ ئەو بوو بزانم جىيان دەوئىت، ھىچ داواكارىيەكىان ھەبوو؟

— ھىچ داواكارىيەكىيان نەبوو، پىمخۇشە ئەو باروودۇخەى دژايەتى كىردنە بگۆرپىن و لەناو خۇماندا وازىلىبھىنن، يەكتىر قىبول بکەين و گوئ لەيەكتىر بگىرىن، زىادەپەوى لەبۇچوونى خۇماندا نەكەين چونكە قابىلى گۆرانە. ئىو دەئىن گۆران، ئىو ش قابىلى گۆران، دەبىت ئىو ش بگۆرپىن، دەبىت گۆران لەخۇتانەو دەسپىبكات، ئەگەر خۇتان گۆرانتان نەكرد، ناتوان گۆران بەخەلك بکەن، ئاىا ئىو گۆراون، ئەو برادەرانە گۆراون سىستەمەكە گۆراو؟

رۇژنامە: ئەوان دەيانەوئىت بىگۆرپىن.....

— ئەو مەبدەئە گىرنگە، دەبىت گۆران لەخۇتەو دەستپىبکەيت. كاتىكىش چوومە لای بىنكەى گۆران و سەردانى بىنكەكانى دىكەشم كىردوو، لەھەولپىر وەك ھەفالانى جاران قىسەمان كىردوو، وتم لەسلىمانىش

سەردانىان دەكەم فىكرەكە لەسلىمانى بوو، بەلام فىرانەكەوت كە من چوومەتە لایان بۇ ئەو بوو نىازىكى پاكى نىشان بدەين، كە من وەك حكومەت بىلايەنەم و زەمىنەش بۇ ھەموويان فەراھەم بکەين و مەلمانى بکەن، خەلك نەترسىت سەركەوتنى ئەم پىرۆسەيە بەدەستكەوتىكى باش بۇ دىموكراسى دەزانم. من پىمباشە ئۆپۇزسىون ھەبىت، مەلمانى دىموكراسى ھەبىت جار دواى جار زىاتىر پىش دەكەوين.

رۇژنامە: باست لەسوودى ئۆپۇزسىون كىرد، بەبرواى چاودىران ئەو ئۆپۇزسىونەى دروستبوو، كارىگەرىى باشى ھەبوو، لای ئىو ش وایە؟

— ھەم سوودى ھەبوو ھەمىش زىان، سوودى ئەوئەيە كە ھەموومان كەوتوئەتە خۇمان ئىشى باش بکەين، زىانىشى ھەبوو كە ھەندىكجار شكاندەكە گەپشتوتە ئىسقان.

□

بلاوکراوهکانی مهکتەبی بیروهۆشیاری

یهکییتی نیشتمانی کوردستان

سالانی (٢٠٠٨ – ٢٠٠٩)

ژ	ناوی بلاوکراوه	ناوی نوسەر	سائی دەرچوون
□□□	هەریمی کوردستان و تورکیا	ماموستا جەعفەر	٢٠٠٨
□□□	پارتی سۆسیال دیموکراتی سویدی	عوسمان حەمە رەشید گورون	٢٠٠٨
□□□	جلال الطالبانی رەجەل القرار	حوار مع الفضائية العراقية	٢٠٠٨
□□□	لەکییە هەردییەوه بۆ گۆردن براون	سلیمان عەبدوڵلا یونس	٢٠٠٨
□□□	دەسەلاتی دادوەری	گۆران تازاد حەمە گەحمان	٢٠٠٨
□□□	جەنگی دەرونی	ئاراس فەریق زەینەل	٢٠٠٨
□□□	کرکوک بۆجەب احصاء عام ١٩٥٧	قسم البحوث واستطلاعات الرأي	٢٠٠٨
□□□	مام جەلال جیگری سەرۆکی سۆسیالیست ئینتەرناسیۆنال (ی. ن. ک) ئەندامی هەمیشەیی	مهکتەبی بیروهۆشیاری	٢٠٠٨

□□□	گۆفاری نۆفین - ١٣ -	٢٠٠٨
□□□	پرزۆهی قانونی بەگۆداچوونەوهی گەندەلی	٢٠٠٨
□□□	دەرۆزە یەك بۆ یە یۆندییە نیۆدەولتییە کان	٢٠٠٨
□□□	کوردستان والسیاسە السوفیتیة فی الشرق الأوسط	٢٠٠٨
□□□	ئاشنابوون بەسۆسیال دیموکراتی	٢٠٠٨
□□□	جیهانیککی دادپەرۆەر شیاوە	٢٠٠٨
□□□	لێپرسراویتی و خۆشگۆزەرانێ هابەش	٢٠٠٨
□□□	پێی بەپێی میژوو بەرەو بەهەشت	٢٠٠٨
□□□	کوردستان والحقوق القومية للترکمان	٢٠٠٨
□□□	قەیرانەکانی دیموکراسی ئیسماعیل حەمەئەمین	٢٠٠٨
□□□	قضیة إبادة الأرمن امام المحكمة أو قضیة طلعت باشا	٢٠٠٨

٢٠٠٨	هه‌وراز محمد مه‌د	پیسپوونی بینین و کاریگه‌ری له‌سه‌ر ره‌فتاری کۆمه‌لایه‌تی	□□□
٢٠٠٨	د. حسام‌الدین نه‌قشبه‌ندی	شاره‌زور و لۆرستانی باکوور	□□□
٢٠٠٨	پروفسۆر. د. عیزه‌دین مسته‌فا ره‌سۆل	خانی - شاعیر و بیرمه‌ند، فه‌یله‌سوف و سۆفی	□□□
٢٠٠٩	نه‌جاتی عه‌بدوڵلا	زاراوه‌کانی کۆنفرانس	□□□
٢٠٠٩	یوسف گۆران	ده‌رکه‌وتنی ریک‌خراوی قاعیده له‌کوردستانی عیراقد	□□□
٢٠٠٩	ئارام ره‌فعت	سیاسه‌تی شیعه‌کان ده‌ره‌ق به‌که‌رکوک و فیدرالی	□□□
٢٠٠٩	زانا رۆوف حمه‌کریم	مشکله‌ تقييد السلطه السياسية بالقانون	□□□
٢٠٠٩	و. خه‌لیل عه‌بدوڵلا	یاسای پارێزگا ریکنه‌خراوه‌کان له‌هه‌رێمێکدا	□□□
٢٠٠٩	د. هه‌لکه‌وت حکیم	سجالات عریبه‌ کردیه	□□□
٢٠٠٩	مامۆستا جه‌عفر	ئیداره‌ی کوردی ئاسته‌نگ و ئاسۆی گه‌شه‌کردن	□□□

٢٠٠٨	سلیمان عه‌بدوڵلا یونس	ئیرله‌ندای باکوور	□□□
٢٠٠٨	هه‌ورامان که‌مال میرزا عه‌بدوڵلا	ناوچه‌کانی مملاتی له‌نیوان کوردو حکومه‌ته‌کانی عیراقد	□□□
٢٠٠٨	د. احمد عبدالعزیز محمود	نوروز عید الأجداد ومفخرة الأحفاد	□□□
٢٠٠٨	د. احمد عبدالعزیز محمود	الکرد في تجارب الأمم وتعاقب الهمم	□□□
٢٠٠٨	و: له‌فارسییه‌وه: مه‌سعود بابایی	نیچه‌و مه‌سیحیه‌ت	□□□
٢٠٠٨	حه‌مه‌دیان	میژووی قه‌ده‌غه‌کردنی کتیب له‌کتیبخانه‌ی گشتیی که‌رکوکدا	□□□
٢٠٠٨	محمد شوان	علمینی یا کرکوک کیف الیکیک	□□□
٢٠٠٨	موکه‌ره‌م تاله‌بانی	چوار رۆژ له‌کوردستانی تازاد	□□□
٢٠٠٨	ترجمه: غسان نسان مراجعة: ماموستا جعفر	مسألة إبداء الأرمن امام المحكمة - الطبعة الثانية	□□□
٢٠٠٨	سکۆ ئه‌سه‌ده‌ ئه‌ده‌م	پروژه یاساکانی به‌ره‌نگاربوونه‌ی گه‌نده‌لی	□□□
٢٠٠٨	به‌ختیار عبدالرحمن	یه‌کگرتووی ئیسلامی له‌نیوان ئیسلامییوون و نه‌ته‌ره‌ییووندا	□□□

